

Advies: Initiële contacten met sporters na vaststelling van een dopingovertreding

1. Advies

De Raad van Advies ziet het grote belang van de voorlichtende rol van de Dopingautoriteit, en dan in het bijzonder de afdeling Educatie. De sporter heeft baat bij de kennis van de Dopingautoriteit. De Raad van Advies kan zich dan ook volledig vinden in het idee om de afdeling Educatie een specifieke (schriftelijke c.q. online) voorlichting te laten ontwikkelen voor sporters die wegens een dopingovertreding (kunnen) worden vervolgd, en de Raad van Advies adviseert om dit zo spoedig mogelijk ter hand te nemen.

De Raad van Advies heeft sympathie voor het idee om de afdeling Educatie ook de 'informele voorlichting' aan het begin van het (eventuele) tuchtrechtelijke proces te laten verzorgen. Echter, de Raad van Advies meent dat dit om juridische redenen niet moet gebeuren zonder dat er een geluidsopname gemaakt wordt. Dit dient ook aan de sporter uitgelegd worden. De Raad van Advies is zich er van bewust dat dit het beoogde informele karakter van het gesprek teniet kan doen.

In lijn met het eerder uitgebrachte advies adviseert de Raad van Advies de Dopingautoriteit om te blijven waken voor de gevolgen van de invulling van te veel rollen (aanklager, adviseur, advocaat, etc.). Als deze rollen niet goed te scheiden zijn, adviseert de Raad van Advies om af te zien van de 'informele begeleiding' van sporters. De Dopingautoriteit moet zich daarbij realiseren dat een sporter, na kennisname van zijn formele rechten en plichten, nu eenmaal het fundamentele recht heeft op zijn eigen manier van verweer, ook als de sporter zichzelf daarmee evident benadeelt.

2. Inleiding

Op 30 maart 2020 behandelde de Raad van Advies reeds een Adviesvraag betreffende de relatie die de Dopingautoriteit met sporters onderhoudt, in het bijzonder met sporters die wegens een dopingovertreding tuchtrechtelijk vervolgd (kunnen) worden. Het door de Raad van Advies uitgebrachte advies luidde:

De Raad van Advies herkent het door de voorzitter geschetste dilemma. De Dopingautoriteit combineert in het huidige beleid de opsporing van mogelijke dopingovertredingen met advisering en begeleiding van sporters die van een dergelijke overtreding beschuldigd worden, en de Raad van Advies begrijpt dat deze combinatie complex is. Tegelijkertijd meent de Raad van Advies dat het van groot belang is dat sporters en anderen kunnen rekenen op adequate en professionele advisering en begeleiding.

De Raad van Advies meent dat het ten principale beter zou zijn als de adviserende en begeleidende rol die de Dopingautoriteit nu speelt buiten de

Dopingautoriteit belegd zou worden, of in ieder geval binnen een separaat onderdeel van de Dopingautoriteit. De Raad van Advies stelt echter vast dat het aldus organisatorisch scheiden van de verschillende functies onmogelijk is. Het antidopingbeleid is hiervoor te complex, de organisatie te klein, en de benodigde kennis te schaars.

De Raad van Advies adviseert om binnen de Dopingautoriteit zoveel als mogelijk is een duidelijke functiescheiding aan te brengen tussen medewerkers die de opsporende en vervolgende rollen vervullen, en zij die de begeleiding en advisering voor hun rekening nemen. De Raad van Advies realiseert zich echter terdege dat een dergelijke scheiding niet volledig kan worden doorgevoerd, gezien de omvang van de organisatie.

Tenslotte adviseert de Raad van Advies om een procedurebeschrijving op te stellen waarin de werkwijze en de daarbij behorende rolverdeling worden vastgelegd, zodat het beleid transparant en toetsbaar is.

Sinds het uitbrengen van dit advies heeft de organisatie getracht dit advies zoveel mogelijk ter harte te nemen, in het bijzonder door de verschillende rollen binnen de organisatie zo strikt mogelijk te scheiden. Enkele recente dopingzaken hebben echter duidelijk gemaakt dat de eerder gesignaleerde problematiek bepaald nog niet is opgelost, en om die reden leg ik hierbij graag opnieuw een Adviesvraag aan de RvA voor, ditmaal toegespitst op een specifiek onderdeel van het proces, en met de bedoeling om een en ander uiteindelijk te verwerken in een definitieve procedurebeschrijving.

De twee dopingzaken die de directe aanleiding tot deze Adviesvraag vormen, lopen beide al meer dan een jaar, en worden gekenmerkt door betrokkenheid van veel deskundigen, hoog oplopende emoties en aan de kant van de Dopingautoriteit de overtuiging dat zowel het verloop als de uitkomst van de procedures mogelijk beter zouden zijn geweest als het gelukt was om de sporter aan het begin van het proces 'op het juiste spoor te zetten'.

De centrale vraag

Hieronder citeer ik grotendeels uit een interne notitie die aan de Bestuurstafel is voorgelegd:

1. Centrale vraag:
Hoe kunnen wij sporters zo vroeg mogelijk in het proces op een zuivere en transparante wijze in het goede spoor brengen, zonder dat sprake is van enige dwang en zonder dat de perceptie kan ontstaan dat wij de sporter op oneigenlijke wijze hebben beïnvloed in zijn/haar keuzes.
2. Aanleiding:
Waarom moeten sporters in het juiste spoor worden gebracht? Reden: sporters raken door het ontbreken van advisering of door het ontbreken van *deskundige* advisering betrokken in (onnodig) langdurige en dure tuchtprocedures (duur vanwege de ondersteuning én vanwege de kostenveroordeling), die regelmatig leiden tot onnodig zware sancties en/of onnodige extra emotionele stress en belasting.
3. Oplossingsrichting:
De gedachte is om het volgende als beleid te formuleren, namelijk: om sporters die bij een dopingovertreding zijn betrokken via de bond naar ons toe te leiden voor een initieel informeel gesprek over de regels, de procedures en het verdere proces. Bij dit initiële, informele gesprek kan dan een scala aan onderwerpen de revue passeren, zonder dat de sporter een bekentenis doet of zijn/haar rechten geweld aan doet. Wij kunnen de sporter zo op informele manier het juiste spoor

wijzen (dus niet leiden). Als we vooraf kenbaar maken (telefonisch, via de mail en via informatie op de website) wat de insteek en opzet van zo'n gesprek zijn, kunnen we aantonen wat de intenties zijn. Beschuldigingen/verwijten dat wij te veel petten op hebben, kun je nooit voorkomen. We kunnen sceptici wel voor zijn, door duidelijk te communiceren wat we doen, hoe wat dat doen en wat de voordelen zijn.

4. Voordelen en waardering daarvan:

- a) Deze aanpak sluit aan bij de bestaande insteek om niet zelf contact te zoeken met de positief geteste sporter (we nemen immers nooit zelf het initiatief richting de sporter, omdat dit de indruk kan wekken dat wij de sporter hebben beïnvloed).
- b) De bond kan in voorkomende gevallen al coachend optreden.
- c) Deze aanpak heeft in enkele gevallen al aangetoond vruchten af te werpen:
  - sporters die willen praten en bekennen, krijgen snel te horen hoe dat kan en waar dat toe kan leiden;
  - sporters die in actie willen komen, maar niet weten hoe dat te doen, krijgen informatie over alle opties (bekentenis, supplementen analyse, weerleggen opzetpresumptie, tweede gesprek, juridische en/of wetenschappelijke ondersteuning);
  - sporters die het liefst wegkruipen van schaamte en hun kop in het zand willen steken, krijgen te horen waarom dat averechts werkt en wat de reglementaire opties er toch zijn.
- d) Hoewel we zonder bandopname niet kunnen aantonen dat we niet hebben geadviseerd, maar slechts hebben gewezen op alle opties, kunnen we via communicatie in de e-mail plus via de website over hoe wij deze gesprekken doen, toch aantoonbaar maken dat onze insteek en werkwijze volkomen zuiver zijn.
- e) Sporters vernemen heel vroeg in het proces van hét kenniscentrum wat hun opties zijn, zowel voorafgaand aan het tuchtrechtelijke proces (bijv. schikken, supplementen analyseren) als gedurende het tuchtrechtelijke proces.
- f) In de setting van zo'n informeel gesprek kunnen we met de sporter spreken over het nut van juridische en wetenschappelijke ondersteuning. Dat dit altijd de keuze van de sporter is (de Dopingautoriteit adviseert daar nadrukkelijk niet in). Daarbij kunnen we dan aantekenen dat niet elke keuze in dat opzicht de juiste is: er zijn minder deskundige advocaten, en ook 'deskundigen' die dat in feite niet zijn (die dat doen voor hun eigen portemonnee of ego (publiciteit)).

5. Nadelen en waardering daarvan:

Nadelen kunnen zijn de beeldvorming (te sturend optreden, niet in het belang van de sporter) en verwijten dat we te veel petten op hebben. We kunnen echter heel goed uitleggen dat er aantoonbare en dringende redenen zijn die ons er toe brengen dit beleid te formuleren. Alternatieven, zoals het creëren van een ombudsman voor sporter (a la het Amerikaanse model) zijn prachtig, maar ook tijdrovend om op te zetten en duur (in een tijd dat de inkomsten in de sport afnemen). Duidelijke communicatie vooraf aan onze beleidspartners én aan de sporters (bijv. via de website) kan al heel veel vragen en scepsis wegnemen. De bonden weten vaak al wat voor meerwaarde vroege betrokkenheid van de Dopingautoriteit in het kader van informatieverstrekking kan hebben.

De oplossingsrichting in breder perspectief

De hiervoor geschetste opzet richt zich in essentie op het invoegen van een extra stap aan het begin van het proces. Een stap die uitdrukkelijk een informeel karakter zou moeten hebben, en waarbij de bond (zoveel mogelijk?, altijd?) betrokken zal moeten worden. Na deze eerste stap volgt dan de verdere procedure zoals dat ook nu al het

geval is, inclusief eventuele formele gespreken (waarvan geluidsopnames gemaakt worden), gericht op o.a. bekentenissen en schikkingen.

De opzet impliceert het inschakelen van de bond, terwijl de betrokkenheid van bonden bij de uitvoering van het dopingbeleid juist afneemt. Hier zit iets tegenstrijdigs in, met als bijkomend probleem dat de kwaliteit en aard van de relatie tussen bonden en sporters per bond en per sporter erg kunnen verschillen. Het risico dreigt dat sporters in 'de verkeerde bond' hier het slachtoffer van worden.

De opzet ligt wel in het verlengde van wat de afgelopen jaren de grondhouding van de Dopingautoriteit is geweest: wij willen er alles aan doen om voor de sporter 'het beste resultaat' te realiseren, waarbij overigens niet mag worden vergeten dat dat een subjectief gegeven is.

3. Adviesvragen

Hoe kijkt de Raad van Advies aan tegen de geschetste oplossingsrichting?

Hoe beoordeelt de Raad van Advies de hier geschetste argumenten vóór en tegen?

Past een en ander naar de mening van de Raad van Advies in het Advies dat de RvA in maart 2020 formuleerde?

Kan de Raad van Advies de voorzitter verder van advies dienen over dit vraagstuk?

4. Appreciatie door voorzitter Dopingautoriteit

Met waardering heb ik kennis genomen van de adviezen van de Raad van Advies.

Het doet mij ook genoeg dat de Raad van Advies de door mij geschetste dilemma's herkent.

De afdeling Educatie van de Dopingautoriteit zal een speciale module ontwikkelen, gericht op sporters en andere personen die wegens een dopingovertreding (mogelijk) vervolgd worden. Deze voorlichting zal direct in het begin van het proces beschikbaar gesteld worden. De wijze waarop dit zal gebeuren wordt nader uitgewerkt.

Het advies van de Raad van Advies om ook van de beoogde 'informele gesprekken' een geluidsopname te maken begrijp en huldig ik. Het advies roept echter wel de vraag op of de Dopingautoriteit niet definitief moet afzien van het in de adviesvraag geformuleerde idee om een extra 'eerste stap' in te bouwen. Ik zal mij daar, samen met mijn collega's, nader over beraden.

Tenslotte ben ik met de Raad van Advies van mening dat er duidelijke grenzen zijn aan de begeleiding die de Dopingautoriteit kan bieden aan vervolgte sporters en andere personen. Ik voeg daar wel aan toe dat zowel voor mijzelf als voor mijn collega's het streven naar proportionele oplossingen voor dopingzaken een groot goed is. Ik ben er zeker van dat dit een onderwerp van voortdurende zorg zal blijven, en ik zal de Raad van Advies daar graag opnieuw bij betrekken, als daar weer aanleiding voor is.